

روش استفاده از جدول "تداخل دارو-آزمایش"

در بالای جدول ردیف عنوان‌ها به شکل **TESTS- DRUGS - PROBABLE EFFECT** دیده می‌شود. در طرف راست هر عنوان مثلث کوچکی دیده می‌شود.

DRUG EFFECT REPORT		
<i>TEST</i>	<i>DRUG</i>	<i>PROBABLE EFFECT</i>
24 hr Metanephrine	Hydrazine derivatives	Increase (V)
24 hr Metanephrine	MAO inhibitors	Increase (V)

۱) ابتدا روی مثلث کوچک جلوی عنوان DRUGS کلیک کنید. فهرستی به شکل زیر باز می‌شود:

<i>TEST</i>	<i>DRUG</i>	<i>PROBABLE EFFECT</i>
24 hr Metanephrine	Hydrazine derivatives	<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> <ul style="list-style-type: none"> Sort A to Z Sort Z to A Sort by Color Clear Filter From "DRUG" Filter by Color Text Filters Search ☒ (Select All) ☒ 11-deoxycorticosterone ☒ 11-deoxycortisol ☒ 2-Deoxyglucose ☒ 5-FU ☒ 6MCP ☒ Alanine ☒ Anticonvulsants ☒ Antihistamines </div>
24 hr Metanephrine	MAO inhibitors	
24 hr Metanephrine	Tricyclic antidepressants	
24 hr Metanephrine	Levodopa	
24 hr Metanephrine	Buspirone	
24 hr	Buspirone	

۲) روی گزینه‌ی (Select All) کلیک کنید تا نشانه‌های تیک (✓) از کنار اسم همه‌ی داروها برداشته شود.

۳) برای جستجوی نام داروهای مورد نظر، در حالی که مکان‌نما در محیط نام دارو هاست روی صفحه‌کلید، حرف اول نام دارو را انتخاب کنید تا بخش داروهایی که با این حرف شروع می‌شوند در فهرست نمایان شود.

مثلاً چنانچه Dexamethasone مورد نظر است، با زدن حرف d روی صفحه کلید، نام اولین دارویی که با حرف d شروع می‌شود یعنی Dacarbazine به رنگ آبی نمایان می‌شود. سپس می‌توان با پایین رفتن در فهرست، به نام Dexamethasone رسید و در مربع کنار آن را تیک زد.

البته اگر بخواهیم بیش از یک حرف از نام دارو را برای جستجوی اختصاصی‌تر وارد کنیم باید آن‌ها را با سرعت وارد کنیم. مثلاً چنانچه حرف d و e را به سرعت و پشت سر هم وارد کنیم، نام داروی Debrizoquine به رنگ آبی نمایان می‌شود که فاصله‌ی کمتری تا Dexamethasone دارد.

۴) برای جستجوی نام داروهای دیگر نیز به همین ترتیب کار کنید و در انتها کلید Enter یا OK را بزنید. پس از چند ثانیه جویول تداخل دارو به شکلی فیلتر می‌شود که در ستون DRUGS فقط نام داروهای انتخاب شده و در ستون TESTS نام آزمایش‌هایی که این داروها بر آن‌ها مداخله می‌کنند وجود دارد.

۵) حال نوبت انتخاب آزمایش‌های مورد نظر است. برای این منظور روی مثلث جلوی عنوان TESTS کلیک شود و آزمایش‌های بیمار جستجو شود و اگر در فهرست هستند انتخاب شود. پس از انتخاب آزمایش‌ها، جدول دوباره فیلتر می‌شود و به شکلی درمی‌آید که فقط نام داروهای بیمار و نام آزمایش‌هایی از بیمار که از آن داروها تاثیر می‌گیرد در فهرست دیده می‌شود. مثلاً چنانچه بیمار داروهای دگزامتازون و آ.اس.آ مصرف کرده باشد و آزمایش‌های ALT، AST، ALP، BUN، کراتینین، سدیم و پتاسیم برایش درخواست شده باشد پس از انتخاب نام داروها و آزمایش‌ها، جدول زیر باقی خواهد ماند:

DRUG EFFECT REPORT		
TEST	DRUG	PROBABLE EFFECT
ALP	Acetaminophen	Increase
ALP	ASA	Increase
ALT	Acetaminophen	Increase (V); Causing cholestasis
ALT	ASA	Increase (V); Causing hepatocellular injury
AST	Acetaminophen	Increase (V); Causing cholestasis
AST	ASA	Increase (V); Causing hepatocellular injury
BUN	Acetaminophen	(Overdose) Increase (V); Nephrotoxic substance
BUN	ASA	Increase
Potassium, Blood	ASA	(Rare) Decrease (V)
Potassium, Blood	ASA	Seralyzer: Decrease (C)

همانطور که دیده می‌شود این داروها بر آزمایش‌های کراتینین و سدیم اثر ندارند اما اثر تداخلی آن‌ها بر دیگر آزمایش‌های بیمار دیده می‌شود.

البته می‌توان این جدول را از این هم محدودتر کرد. مثلاً ممکن است از بین آزمایش‌هایی که در این جدول دیده می‌شود، تنها نتیجه‌ی ALT و BUN اندکی بالاتر از حد طبیعی باشد و ما بخواهیم فقط تاثیر داروهای مصرفی بیمار بر این دو آزمایش را برای پزشک گزارش کنیم. در این صورت می‌توانیم فقط آزمایش‌های ALT و BUN را از ستون TESTS انتخاب کنیم تا جدول نیز دیده شود:

DRUG EFFECT REPORT

<i>TEST</i>	<i>DRUG</i>	<i>PROBABLE EFFECT</i>
ALT	Acetaminophen	Increase (V); Causing cholestasis
ALT	ASA	Increase (V); Causing hepatocellular injury
BUN	Acetaminophen	(Overdose) Increase (V); Nephrotoxic substance
BUN	ASA	Increase

C: Chemical interference V: In vivo effect

البته راه دیگر محدود کردن آزمایش‌ها آن است که روی مثلث ستون "شماره" کلیک کنیم و، مانند مراحل انتخاب در ستون‌های دیگر، تنها کنار شماره‌ی سطرهایی را که می‌خواهیم گزارش شود تیک بزنیم. این روش انتخاب کردن به خصوص هنگام گزارش اثر داروها بر آزمایش CBC به کار می‌آید.

۶) در پایان با انتخاب گزینه‌ی چاپ، گزارش زیر چاپ خواهد شد:

پزشک معالج محترم!

آزمایش دهنده در حال مصرف داروهایی است که می توانند بر نتیجه‌ی آزمایش‌های ایشان تاثیرگذار باشند؛ اثرهای احتمالی در جدول زیر نمایش داده شده است.

DRUG EFFECT REPORT

<i>TEST</i>	<i>DRUG</i>	<i>PROBABLE EFFECT</i>
ALT	Acetaminophen	Increase (V); Causing cholestasis
ALT	ASA	Increase (V); Causing hepatocellular injury
BUN	Acetaminophen	(Overdose) Increase (V); Nephrotoxic substance
BUN	ASA	Increase

C: Chemical interference V: In vivo effect

References:

- 1) Tietz Clinical Guide to Laboratory Tests; 4th ed ; © 2006
- 2) Mc Graw-Hill's Manual of Laboratory & Diagnostic Tests; © 2008
- 3) Lab References Pocket Guide whit Drug Effects; © 2007
- 4) Information provided by the related method manufacturer

تهیه‌کننده: حسن بیات (آزمایشگاه سینا؛ قائمشهر)؛ ۱۳۸۷

بی‌گمان، کار با این جدول خیلی "کاربر خوشایند" نیست به ویژه در روزگار فراوانی برنامه‌های حیرت‌آور کامپیوتری با توانایی‌های فوق‌العاده؛ و مهمتر از خود این کاستی، علت آن است که چیزی نیست جز دانش صفر و توانایی بسیار اندک اینجانب در رابطه با کامپیوتر!

با احترام - حسن بیات